

Partiernes oplæg til styrkelse af de praktiske fag i folkeskolen

Socialdemokratiet, Radikale og SF

Den praktiske dannelse og undervisning i folkeskolen skal løftes. Ikke bare for at åbne de unges øjne op for erhvervsuddannelserne, eller gøre noget for dem, der har svært ved det boglige. Først og fremmest for at styrke den almene dannelse til gavn for alle elever. Og for at klæde de unge bedre på til deres uddannelsesvalg, uanset hvilken retning de går. Derfor præsenterer vi sammen 10 konkrete forslag til en mere praktisk udskoling og en bedre overgang mellem folkeskole og ungdomsuddannelse:

1. Alle skal erklæres parate til noget

I folkeskolens ældste klasser får alle elever i dag foretaget en Uddannelsesparathedsvurdering (UPV). Og næsten 30 pct. af eleverne i 8. klasse bliver i den forbindelse erklæret "ikke-uddannelsesparate". Vurderingen skal fremover ændres så ingen elever bliver stemplet som uegnet. I stedet skal vi fokusere på den enkeltes potentiale og eleverne kan erklæres parate til en eller flere ungdomsuddannelser eller den forberedende grunduddannelse.

2. Folkeskoleelever skal have ret til praktik

Erhvervspraktik i folkeskolens ældste klasser er ikke længere obligatorisk, og det betyder at færre elever i dag kommer i praktik end tidligere. Alle elever skal have ret til at komme i praktik inden de forlader folkeskolen, hvilket kommunerne skal forpligtes til at oplyse og vejlede eleverne om.

3. Praktisk projektopgave

Alle elever skal have mulighed for at vælge mellem, at lave en praktisk eller en teoretisk projektopgave. Den praktiske projektopgave skal udarbejdes i et samarbejde mellem folkeskolen og en erhvervsskole med hovedvægt på et fysisk produkt. Bedømmelse og karaktergivning skal kunne fremgå af afgangsbrevet og have samme vægt som den traditionelle opgave.

4. Brobygning til både gymnasier og erhvervsuddannelser

Elevernes kendskab til de faglige uddannelser er meget begrænset sammenlignet med de gymnasiale. Alligevel bliver eleverne, når de skal i brobygning, stillet over for valget for almene gymnasier på ene side og tekniske gymnasier samt erhvervsuddannelser på anden. Hvilket betyder at mange elever bruger begge deres brobygningsforløb på gymnasiale

uddannelser. Fremover skal eleverne i stedet tilbydes brobygning på en gymnasial uddannelse og på en erhvervsuddannelse, så de får afprøvet begge muligheder.

5. Mere praktisk undervisning i samarbejde med erhvervsskolerne

Gennem samarbejde mellem folkeskoler og erhvervsskoler skal elevernes undervisning gøres mere praktisk og anvendelsesorienteret. Derfor skal alle landets folkeskoler og erhvervsskoler have ressourcer og en forpligtigelse til at samarbejde om praktiske undervisningsforløb i de ældste klasser. Forløbene kan både foregå på folkeskolen, erhvervsskolen eller på en lokal virksomhed og have forskelligt indhold afhængig af, hvad der giver mening lokalt. Samarbejdet kan både bidrage til øget variation i elevernes skoledag, men også give lærerne en oplagt mulighed for kompetenceudvikling på tværs af skolerne.

6. Styrkelse af de praktisk-musiske fag

De praktisk-musiske fag slutter for de fleste elevers vedkommende efter 6. klasse. I de ældste klasser skal eleverne i stedet tage valgfag. Der er dog en tendens til at eleverne i stigende grad søger mod andre tilbud end de traditionelle praktiske fag samtidig med at skoler slet ikke udbyder dem. Derfor skal alle elever fremover have minimum et toårigt praktisk valgfag ligesom skolerne skal udbyde minimum tre af de fem praktiske fag: Håndværk og Design, Madkundskab, Billedkunst, Mediekundskab og Musik. Små skoler skal have dispensationsmulighed fra kravet.

7. Alle elever skal til eksamen i et praktisk valgfag

Elevernes valgfag kommer som udgangspunkt ikke på elevernes afgangsbeviser og udtrækkes ikke som prøvefag. For at styrke valgfagenes vægtning og den praktiske dannelse skal alle elever fremover til afgangseksamen i deres toårige praktiske valgfag, hvor karakteren skal tælle på linje med alle andre.

8. Flere værksteder og moderne faglokaler

Flere værksteder og bedre faglokaler på skolerne skal bidrage til at styrke elevernes praktiske dannelse og forståelse. Derfor skal der afsættes midler til at udbrede værksteder og renovere faglokaler på landets folkeskoler. Værkstederne kan bruges til at gøre den almindelige undervisning mere praktisk og styrke elevernes praktiske dannelse i samarbejde mellem skole og fritidstilbud. Desuden skal flere og bedre faglokaler give skolerne bedre mulighed for at udbyde praktisk-musiske valgfag.

9. Én samlet uddannelsesplan

I løbet af udskolingen kan en elev få udarbejdet fire forskellige individuelle planer: *elevplan*, *handleplan for ikke-uddannelsesparate*, *studievalgsportfolie* og *uddannelsesplan*. Flere udfordringer betyder også flere planer, hvilket kan være svært at overskue for den enkelte og betyder unødigt bureaukrati. Fremover skal det være én samlet udskolingsplan: uddannelsesplanen. Planen skal udarbejdes af vejlederne i den kommunale ungenhed i samarbejde med den enkelte elev.

10. Sommerskoletilbud skal give elever en chance til

Elever der ikke gennemfører folkeskolens afgangseksamen, så de kan påbegynde en ungdomsuddannelse, skal have mulighed for, at modtage intensiv undervisning og tage prøverne om igen på sommerskole. Sommerskoletilbuddet skal gives til alle elever med behov for det efter 9. og 10. klasse. Samtidig skal elever i 7. og 8. klasse også have mulighed for at komme på sommerskole med henblik på at styrke deres faglige, sociale og personlige udvikling. Kommunerne får ansvaret for sommerskoletilbuddene, der f.eks. kan placeres på en lokal folkeskole eller i samarbejde med en ungdomsuddannelse eller efterskole.

Dansk Folkeparti:

- OBLIGATORISK ERHVERVSPRAKTIK

I dag er erhvervspraktikken frivillig for skolerne. Dansk Folkeparti ønsker at genindføre den obligatoriske erhvervspraktik. Modsat tidligere skal den være obligatorisk i både 8. og 9. klasse. Erhvervspraktikken bør i høj grad bruges til at forberede eleverne til en erhvervsuddannelse.

- ERHVERVSPRAKTIK SOM SNUSELÆRE (SCHNUPPERLEHRE)

Dansk Folkeparti ønsker, at den obligatoriske erhvervspraktik skal bruges som en snuselære i virksomhederne. I tysktalende lande er det mange steder helt normalt, at både elev og virksomhed bruger skolens erhvervspraktik til at se hinanden an for derefter at lave aftale om læreplads. Det kaldes Schnupperlehre (snuselære). Den kan med fordel indføres i Danmark også. Det forudsætter dog, at både fagforeninger og arbejdsgiverforening støtter op om dette.

- HÅNDVÆRK OG DESIGN FRA 4.-8. KLASSE MED AFSLUTTENDE PRØVE

Dansk Folkeparti ønsker at styrke håndværk og design-faget ved at gøre det til et fag frem til og med ottende klasse. For at højne prestigen bør faget afsluttes med en praktisk prøve i ottende klasse. Hvis der er timemæssige udfordringer, kan der skabes plads på mellemtrinnet ved at lægge tysktimerne op i udskolingen, sådan som tilfældet var før folkeskolereformen.

- MUSIKFAG I 7.-9. KLASSE

Dansk Folkeparti vil styrke de musiske fag ved at gøre musik til et fag fra 1.-9. klasse. I dag er der kun musik i 1.-6. klasse. Musik er sammen med skak og bevægelse et af de elementer, hvor der foreligger videnskabelig dokumentation for påvirkning af indlæringen og hukommelsen. Musik er et praktisk fag, og det giver konkret dannelse gennem sang og spil.

- TO OBLIGATORISKE VALGFAG

Dansk Folkeparti vil indføre to obligatoriske valgfag mod et i dag. Eleverne skal kunne vælge et musisk (musik, billedkunst mm.) og et praktisk (it, håndværk, teknologi, madkundskab mm.) fag. Man kan overveje en praktisk prøve som afslutning i 8. klasse. I de musiske fag kan en prøve også være en forestilling eller en udstilling. I de praktiske fag kan det være et konkret projekt, der udstilles eller præsenteres.

- INDIVIDUEL VEJLEDNING AF ALLE ELEVER

Dansk Folkeparti vil styrke den individuelle vejledning af eleverne. Med folkeskolereformen er det kun 20% af de mest sårbare elever, der får individuel vejledning. Resten får gruppevejledning. Kun en individuel vejledning kan hjælpe eleverne til et bredere uddannelsesperspektiv.

- PRAKTISK PROJEKTOPGAVE

Dansk Folkeparti vil gøre det muligt for eleverne at vælge mellem en praktisk eller en boglig projektopgave, sådan som andre også har foreslået.

- EUD 8 OG EUD 9

Dansk Folkeparti støtter de parter, der har foreslået at gøre det muligt for skolerne at tone udskolingens med såkaldte EUD 8 og EUD 9-klasser. I dag kan kommunerne oprette EUD 10-klasser, som er 10. klasser for elever, der er interesseret i en erhvervsuddannelse, men som fagligt mangler opkvalificering for at kunne søge ind.

- ÅBEN SKOLE-KONSULENT

Dansk Folkeparti opfordrer kommunerne til at ansætte en Åben Skolekonsulent, sådan som Dansk Skoleelever har foreslået. En sådan konsulent skal hjælpe skolerne til at have et nært samarbejde med virksomheder, uddannelses- og kulturinstitutioner.

- UNDERSTØTTENDE UNDERVISNINGSTIMER I UDSKOLINGEN (7.-9. KLASSE)

Dansk Folkeparti foreslår, at man kan reducere understøttende undervisningstimer i udskolingens, hvis der mangler timer til at gøre udskolingens mere praksisfaglig. Understøttende undervisning er de timer, der er tilbage i skoletiden, når fagene og pauserne har fået deres. Det er op til kommunerne og skolerne selv at tilrettelægge dette. Hvis vi skal styrke praksisfaglighed inden for eksisterende timetal, kan vi blive nødt til at opgive de understøttende undervisningstimer, for ellers vil der ikke blive plads på skemaet.

Alternativet

Til forskel fra nogle af de andre partier, mener vi i Alternativet, at en styrkelse af de praktiske fag ikke KUN kan finde sted ved at lægge spor eller valgfag i overbygningen. Det er OGSÅ en god ide (og det foreslår vi også), men for os er det helt grundlæggende vigtigt, at de praktiske (og musiske/kreative) fag er obligatoriske helt fra 0. – 9. klasse.

Vi mener, at de kreative/praktiske og åndelige fag skal tildeles samme betydning og værdi som boglige fag, fordi iværksætter, kunst, kreativitet og håndværk kommer til at spille en stadig stigende rolle i fremtidens bæredygtige samfund. Vi får brug for både jobtagere og jobskabere i fremtiden, og derfor skal mere kreative, opfindsomme og sociale talenter i højere grad ses, anerkendes og stimuleres.

- 1) Konkret ønsker vi et fag, vi kalder 'Kunst og håndværk' på skoleskemaet som obligatorisk fag fra 0. til 9. klasse. Musik, billedkunst og håndværk og design indgår som delelementer i det nye fag, der skal nære den kreativitet, børn naturligt fødes med og stimulere andre og mere kreative former for udvikling, dannelse og læring, end den eleven typisk vil få fra de boglige fag. Udover at kunst og håndværk er vigtig for at stimulere børn og unges medfødte kreativitet, kan undervisningen fungere som et centralt element i den brobygning, som kun

bliver vigtigere i en tiltagende globaliseret verden ved at fremme kritik, refleksion, nye perspektiver, provokation og nytænkning.

- 2) Der er brug for at styrke folkeskolernes arbejde med at hjælpe de unge med at tage det næste skridt i uddannelsessystemet. Det er vigtigt, at elever i folkeskolen får et velbalanceret forhold til de forskellige kundskaber – håndens (håndværk og kreative fag), hjertets (livskundskab og dannelse) og hovedets (de boglige fag). Skoleelever bør – især i deres sidste år i folkeskolen – i højere grad få mulighed for at prøve kræfter med forskellige fag og erhvervstyper. Derfor foreslår Alternativet, at der i folkeskolens 8.-9. klasse bliver mulighed for at oprette erhvervslinjer eller kreative linjer, som skal kunne tages som valgfag, der kombinerer almindelig undervisning med praktisk undervisning.

Venstre

I Venstre er det meget vigtigt, at flere unge kommer til at vælge en erhvervsuddannelse. Derfor var det også vigtigt for Venstre, at vi også fik en praksisfaglig vinkel ind i UPV'en, så man også i grundskolen bliver vurderet på de praksisfaglige kundskaber.

Vi mener også derfor, at der bør sættes ind allerede i grundskolen med flere praksisfaglige fag – f.eks. via valgfag og også gerne med mulighed for eksamen i disse fag.

Venstre har også et ønske om at der oprettes flere erhvervsfaglige udskolingslinjer, hvor der er en stærkere tilknytning til erhvervsskolerne.

Desuden har Venstre sagt, at de nuværende fire planer, der er i grundskolen skal samles til en uddannelsesplan – både for at mindske mængden af administration og samtidig skabe et større overblik for eleven.